

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

29 вересня 2005 року

№28 (2722)

Зустріч з Послом Японії

15 вересня 2005 р. НТУУ «КПІ» відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні пан Кіширо Амае. Відбулась його зустріч з ректором НТУУ «КПІ» академіком НАН України М.З.Згуровським, в якій брали участь перший проректор член-кореспондент НАН України Ю.І.Якименко і проректор з міжнародних зв'язків С.І.Сидоренко.

Пан Посол поінформував керівництво нашого університету про результати своїх зустрічей з представниками японських університетів та бізнес-кіл, зацікавлених в участі у наступних проектах і програмах Українсько-японського центру.

Ректор НТУУ «КПІ» поінформував пана Посла про хід робіт з проектування і будівництва на території НТУУ «КПІ» будівлі Українсько-японського центру.

Інф. «КПІ»

ДРУЖНІЙ ВІЗИТ

21 вересня 2005 р. в нашому університеті побував з візитом ректор Вільнюського технічного університету ім. Гедімінаса проф. д-р Ромуальдас Гінявічус.

Гостя було ознайомлено з Інститутом інформаційних технологій в освіті, технопарком «Київська політехніка», Державним політехнічним музеєм України при НТУУ «КПІ», Науково-технічною бібліотекою ім.Г.І.Денисенка.

Відбулась зустріч проф. д-р Р. Гінявічуса з ректором нашого університету академіком НАН України М.З.Згуровським, під час якої було обговорено проблеми розвитку європейського освітнього простору, основні шляхи подальшої співпраці двох університетів. Зокрема, було вирішено поглиблювати співпрацю на рівні факультетів, наукових підрозділів, окремих науковців.

Інф. «КПІ»

Фото Л.П. Гоголь

Олімпіади називають переможців

Щороку студенти-програмісти традиційно збираються поміряти сили на змаганнях різних рівнів. Напруженими для них видалися літо та початок осені.

Команда ФТІ у складі Кирила Веденського, Володимира Гігіняка та Володимира Ткачука отримала кубок та диплом першого ступеня на **Чемпіонаті України з програмування**, що проходив 22 – 26 серпня на базі Одеського національного університету ім. Мечникова під патронатом Міносвіти і науки України. Серед 38-ми команд, що представляли 31 ВНЗ нашої країни, фізтехівці показали найкращий результат.

Віднині сяючий трофей, завоюваний у безкомпромісній бо-

ротьбі, займе почесне місце серед інших численних нагород вихованців ФТІ, які, сподіваємось, і надалі радуватимуть наставників перемогами.

У другому етапі **Всеукраїнської студентської олімпіади з програмування**, що проходила на базі Національного авіаційного університету, честь НТУУ «КПІ» відстоювали дві команди у складі студентів ФТІ Володимира Гігіняка, Олександра Рибачка, Антона Шерстюка та Кирила Веденського, Володимира Качуровського й Володимира Ткачука. Перша команда впевнено довела, що вміє найкраще справлятися з непростими завданнями, посіла високе перше місце та отримала диплом першо-

го ступеня, друга трохи поступилася результатом, у підсумку – друге місце й диплом другого ступеня.

У першій декаді вересня на базі Вінницького національного технічного університету відбувся **відбірковий етап Міжнародної олімпіади з програмування**. НТУУ «КПІ» представляла команда у складі студентів ФТІ Кирила Веденського, Володимира Гігіняка та Олександра Рибачка, керівник команди – доц. ФТІ Ірина Жданова. Маючи великий досвід успішних виступів в олімпіадах різних рівнів, студен-

В.Ткачук, К.Веденський, В.Гігіняк

ти були налаштовані на перемогу. Результат – призове місце і можливість продовжувати змагання у півфіналі, який відбудеться в Бухаресті.

Інф. «КПІ»

ВІТАЄМО!

Шановні ветерани університету!

Щиро і сердечно вітаю вас зі святом – Днем ветерана!

Нелегка доля випала на вашому життєвому шляху. Велика Вітчизняна війна, повосенна відбудова, технічне переоснащення промисловості, науково-технічна революція другої половини ХХ сторіччя.

Ви, шановні ветерани університету, створювали нові навчальні курси, будували нові навчальні корпуси і гуртожитки, підготували не одне покоління інженерів та науковців, піднявши на високий рівень у світі звання «Випускник КПІ».

Ваше життя – це великий подвиг – військовий і трудовий – це жива історія, велика і велична правда, яку не спотворити жодній політичній кон'юктурі, жодним змінам у сучасному мінливому світі. По мірі своїх сил і можливостей, із покоління в покоління передавайте любов до Батьківщини, до свого народу, високий патріотизм працівника Київського політехнічного.

Життєва доля ветерана – це постійна школа виховання молоді, взірць дійового патріотизму для кожної сучасної людини і свідомого громадянина, наочне свідчення єдності всіх поколінь. Добре слово про вас – ветеранів має звучати всюди і повсякчас.

Від щирого серця бажаю вам доброго здоров'я, великого людського щастя, безхмарного неба, злагоди, щасливого і заможного життя на рідній землі! Нехай у кожній вашій родині завжди буде все на столі, мир і злагода!

Зі святом вас!

М.З.Згуровський, ректор НТУУ «КПІ»

1 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ ВЕТЕРАНА

ВОНИ РОЗБУДОВУВАЛИ КПІ

Зустрічаючи День ветерана, хотілося б підкреслити надзвичайно велике значення трудового внеску кожного з ветеранів КПІ у становлення університету. Без самовідданої роботи цих людей повосенна відбудова КПІ і подальший його розвиток були б неможливими.

Відродження КПІ (тоді він мав назву «Київський індустріальний інститут») почалося відразу ж після звільнення Києва від ворожої окупації – з листопада 1943 року. Десь за півтора місяця було сформовано невеликий (кілька десятків осіб) колектив викладачів, здатний проводити заняття з першокурсниками, та в січні 1944 року оголошено про набір студентів. Заняття почалися 15 лютого 1944 року. На першому курсі тоді навчалося трохи більше 60 студентів.

Пари проводились лише в уцілілих аудиторіях хімікорпусу. Приміщення лівого крила цього корпусу були серйозно пошкоджені прямим попаданням двох фугасних авіабомб, а в правому крилі спільно відновлювалися цехи заводу «Точелектроприлад». У головному корпусі був розміщений шпиталь. Велика фізична аудиторія повністю вигоріла, а ліве крило було

зовсім непридатним для занять. Приміщення не опалювались, так що за великих морозів тривалість навчальної пари скорочували до 45 хвилин.

У 1944-1945 рр. відновлювальні роботи в інституті виконувалися лише студентськими бригадами. Після закінчення війни, влітку 1945 року, уряд СРСР ухвалив рішення про відновлення і розвиток КПІ з виділенням коштів, трудових ресурсів та фондів на матеріали та обладнання. До зими 1945-1946 років було повністю відновлено систему централізованого опалення двох корпусів інституту.

З осені 1945 року до КПІ стали повертатися викладачі та студенти, яким з початку війни довелося залишити інститут, щоб зі зброєю в руках захищати Вітчизну та виганяти чужинців із загарбаної ними землі. А з лютого 1949 року колектив викладачів інституту почав одержувати поповнення з тих учасників бойових дій, що починали вчитися з лютого 1944 року.

Усі колишні фронтовики за роки війни призвичаїлися до дій у будів-

Закінчення на 3-й стор. ➔

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Візити, зустрічі

Перемоги студентів-програмістів

1 До Дня ветерана

2 Технополіс починає діяти

3 Бібліотека зустрічає свято

3 Вітаємо ювілярів

4 У центрі уваги – безпека студентів

Історик, професор, спортсмен

Запрошують колективи художньої самодіяльності

НДЧ ІНФОРМУЄ

Відповідно до Указу Президента України № 1023/2004 від 30 серпня 2004 року «Питання Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» на базі нашого університету створено технополіс у галузі високих технологій. 12 вересня 2005 р. Вчена рада НТУУ «КПІ» погодила основні концептуальні положення технополісу, затвердила його президентом ректора НТУУ «КПІ» М.З.Згуровського, запропонувала керівникам підрозділів подати пропозиції щодо участі науковців у виконанні інноваційних проєктів в рамках технополісу.

Технополіс «Київська політехніка» є інноваційним середовищем, яке за територіальною ознакою об'єднує підрозділи НТУУ «КПІ», наукові, виробничі, навчальні організації, технопарк «Київська політехніка», бізнес-інкубатор «Політехцентр», що працюють у галузі високих технологій, а також консалтингові, юридичні, фінансові та інші суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють кадрове, правове, інвестиційне забезпечення і супровід інноваційної діяльності.

Метою створення технополісу є інтенсифікація процесів розробки, виробництва та впровадження наукоємної, конкурентоспроможної продукції із спрямуванням взаємоузгоджених дій наукових організацій, нових інноваційних форм (технопарків та бізнес-інкубаторів), закладів освіти, промислових підприємств і компаній, інвестиційних та венчурних фондів, суб'єктів бізнесу та підприємництва на задоволення потреб внутрішнього ринку і нарощування експортного потенціалу країни.

Технополіс «Київська політехніка» об'єднує зусилля його учасників та партнерів з метою формування сприятливого інноваційного середовища для створення «інтелектуально наповненої продукції», розроблення і впровадження інноваційних та інвестиційних проєктів для промислових підприємств, здійснення апробації но-

вих ідей та винаходів у галузі сучасної техніки та технологій шляхом їх капіталізації та доведення до комерційного застосування.

Діяльність інноваційного середовища – Технополісу «Київська політехніка» проводиться відповідно до законодавства України, зокрема в галузі інноваційної діяльності, Статуту НТУУ «КПІ» та «Положення про Технополіс «Київська політехніка». Взаємовідносини між технополісом та його учасниками і партнерами, а

також учасників і партнерів технополісу між собою визначаються окремими угодами.

Учасниками технополісу можуть бути установи, підприємства та компанії, які володіють потужним науково-технічним потенціалом, сучасними технологіями, досвідом роботи в ринковій економіці та здатні випустити конкурентоспроможну на внутрішньому та зовнішньому ринках інноваційну продукцію. Це можуть бути заклади освіти та наукові організації, промислові підприємства та компанії, технологічні парки, інноваційні бізнес-інкубатори, центри високих технологій та інші суб'єкти підприємництва.

Партнерами технополісу можуть бути провідні вітчизняні та міжнародні компанії та організації, що надають послуги і сприяють розвитку інноваційного середовища, а саме: інвестиційні та венчурні фонди, консалтингові та юридичні фірми, фінансові установи, маркетингові центри та інші суб'єкти бізнесу.

Для вступу до складу технополісу бажаною установою ті організації укладають «Угоду про стратегічне партнерство в галузі високих технологій», в якій підтверджують своє зобов'язання виконувати вимоги «Положення про Технополіс «Київська політехніка», розкривають предмет взаємного інтересу в довгостроковому партнерстві.

Управління діяльністю технополісу здійснюється під керівництвом прези-

дента, віце-президента та органу управління технополісу.

Колегіальними органами управління є *дорадчі органи*, до числа яких відносяться координаційна рада, науково-технічна рада, експертна рада.

Сподіваємося на підтримку в роботі нового для університету інноваційного середовища – Технополісу «Київська політехніка» і на активну працю науковців університету з реалізації своєї інтелектуальної власності.

Науковці університету отримують можливість наповнити реальними справами запропоновану модель технополісу, на практиці освоїти механізми оформлення охорони прав на інтелектуальну власність створеної науково-технічної продукції, навчитись забезпечувати авторам розробок виплати відповідних винагород за виробництво і продаж цієї продукції. Чекаємо від науковців пропозицій щодо реалізації інноваційної продукції в рамках роботи технополісу.

М.Ю.Ільченко,
проректор з наукової роботи

ТЕХНОПОЛІС ПОЧИНАЄ ДІЯТИ

Структурна схема Технополісу «Київська політехніка»

30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

Ось уже восьмий рік поспіль 30 вересня громадянська Україна відзначає Всеукраїнський день бібліотек, який символічно збігається із всенародним святом – Віри, Надії, Любові та їх матері Софії.

Разом з іншими це свято відзначає і колектив однієї з найбільших бібліотек України – науково-технічної бібліотеки ім. Г.І. Денисенка НТУУ «КПІ». Нині наша бібліотека обслуговує 50539 користувачів, із них 41678 студентів. Щоденно бібліотеку відвідує від 1300 до 1800 користувачів, до послуг яких 15 спеціалізованих читальних залів на 1500 місць.

Комплектування фондів та інформаційних ресурсів бібліотека здійснює за сприяння профільних кафедр і структурних підрозділів університету. Новими надходженнями бібліотека поповнюється також за сприяння факультетів та інститутів, які закуповують книги і передають бібліотеці. Це – факультети менеджменту та маркетингу, електронної техніки, лінгвістики, права, електроенергоавтоматики, інститут прикладного системного аналізу та інші. Фонд бібліотеки поповнився 41204 примірниками, що складає 10969 назв. За сприяння проректора з наукової роботи проф. М.Ю.Ільченка на 2006 рік відновлено передплату реферативних журналів, як зведених випусків, так і окремих випусків за профілем університету.

У читальних залах читачі мають доступ до Інтернету, для аспірантів виділено спеціальний день – п'ятницю. У холі бібліотеки встановлено два комп'ютери для роботи з електронною поштою. Цього року планується введення в експлуатацію системи автоматизованого обліку виданої літератури за допомогою штрих-кодів.

Бібліотека надає доступ до повнотекстових баз даних: EBSCO, MEDLINE, «Ліга-Закон» та інших, які доступні в on-line режимі та на CD-R. Загалом 14 баз даних, 4 з яких – бібліографічні.

До кінця 2005 року, згідно з програмою INTAS, бібліотека має можливість безкоштовно замовляти для викладачів та науковців університету в електронному форматі копії необхідних статей із технічних журналів, монографій та інших видань із технічної університетської бібліотеки Німеччини в місті Ганновер.

Згідно з розробленим «Положенням про електронну бібліотеку НТУУ «КПІ» НТБ розпочала роботу в цьому напрямку і сподівається на розуміння і підтримку структурних підрозділів університету. Бібліотека оцифрувала 85 назв

методичних розробок кафедр університету, які користуються найбільшим попитом. Бібліотека є учасником корпоративного зведеного каталогу періодичних видань, які отримують провідні вузівські бібліотеки м. Києва.

Втілюється в життя технічне завдання, підписане ректором М.З. Згуровським на розробку локальної обчислювальної мережі і програми інформатизації бібліотеки. У бібліотеці функціонує локальна комп'ютерна мережа з використанням інтегрованої програми «ALEPH-500» фірми «Ex-Libris». Бібліотека розробила програму впровадження ПЗ «ALEPH-500» до 2010 року. Планується придбати нові ліцензії на робочі місця для цієї бібліотечної інтегрованої програми.

Тісна співпраця з іншими бібліотеками завжди була одним із напрямків діяльності НТБ НТУУ «КПІ». Новим змістом вона наповнилась у ході реалізації проєкту за сприяння Міжнародної програми Темпус-Таціс та за участю універ-

ситетів міст Аахена, Льменау (Німеччина), Дельфт (Нідерланди), Відень (Австрія). Керівник проєкту – перший проректор університету проф. Ю.І.Якименко. У жовтні на базі бібліотеки відбудеться черговий семінар в рамках цього проєкту.

У бібліотеці відновлено трьохступеневу систему підвищення кваліфікації співробітників. Співробітники бібліотеки в свою чергу читають курс «Основи інформаційної культури» для студентів. Вийшла друком книга В.Г.Дригайла «Основи наукової організації праці в бібліотеці».

Уже декілька років поспіль кожної четвертої суботи місяця в читальному залі № 12 про-

водяться засідання «Клубу пушкіністів», який очолюють проф. Л.О.Кесова та доцент Ю.Д.Кобзев. З минулого року кожну першу суботу місяця функціонує «Клуб любителів фантастики», очолюваний доцентом ММІ С.М.Лопачем.

Бібліотека тісно співпрацює з іноземними культурними центрами, які діють в Україні, – Інститутом Гете, Французьким культурним центром, Японським центром в Україні, службою інформаційних ресурсів Посольства США, Британською радою.

Уже сім років бібліотека є співорганізатором другої за значенням у бібліотечному світі Міжнародної конференції «Бібліотеки і асоціації в мінливому світі: нові технології і нові форми співробітництва», на якій директор та заступник директора головують на засіданнях секцій, круглих столів, семінарів.

Бібліотека – активний член Української бібліотечної асоціації. Представники бібліотеки постійно беруть участь у міжнародних, республіканських, регіональних бібліотечних конференціях, виступають із доповідями, повідомленнями, різноманітною інформацією.

Напередодні професійного свята слід відзначити наших співробітниць – представниць бібліотечних династій, які працюють в бібліотеці. Так, виробничий стаж завідувачою сектором Н.В.Петренко та її матері Л.І.Гречанівської складає 66 років, завідувачою відділом навчальної літератури Т.В.Безрукової та її матері – 61 рік, матері Н.О.Каравацької і дочки Н.Е.Каравацької – 45 років, провідного бібліотекаря І.Г.Кіреєвої та її матері Я.С.Туцаковської – 70 років, бібліотекаря І категорії С.М.Пархоменко та її дочки, завідувачою сектором О.В.Пархоменко, – 28 років, бібліотекаря першої категорії М.С.Войтенко та її бабусі Н.М.Войтенко – 35 років, сестер Світлани та Люд-

мили Барабаш – 60 років. В такий важливий день у житті колективу бібліотеки хочеться подякувати всім співробітникам за їх плідну працю, побажати їм міцного здоров'я, успіхів, злагоди, добра, щастя, сімейного благополуччя. Щиро вітаю вас, дорогі колеги! Хай вам щастить завжди, всюди і в усьому. Низький уклін вам за вашу нелегку, але потрібну і почесну працю.

В.Г. Дригайло,
директор НТБ НТУУ «КПІ», заслужений працівник культури України, президент Української бібліотечної асоціації

Візит німецького колеги

Проф. Х. Альгенбах

Доктор Хольм Альгенбах, зокрема, зупинився на особливостях євроінтеграції студентів, викладачів та науковців у рамках Болонських домовленостей. Наголосивши на безумовній важливості й невідворотності такого процесу, пан професор заува-

жив, що впроваджені новачки мають обов'язково враховувати національні традиції та здобутки наявної системи освіти, приміром, ґрунтовну підготовку студентів інженерних спеціальностей з фундаментальних дисциплін. В Німеччині існують спеціалізовані вищі технічні навчальні заклади з 4-річним періодом навчання та класична університетська освіта з 5-річним. І об'єднати їх за системою 3 + 2 + 3 (бакалавр – магістр – доктор), з урахуванням замовлень роботодавців, вельми непросто.

Також професор повідомив, що за нинішніх ліберальних умов навчання (не плутати з неясним) у німецьких вузах можна вчитися досить довго. Сплативши символічний грошовий внесок, завдяки вільному вибору предметів (до 30%) та можливості переносити іспити на пізніші роки навчання, бородати студенти роками користуються студентськими пільгами в системі громадського харчування та транспорту.

У німецьких студентів практично немає державних стипендій. Усі виробничі практики (звіти про які мають подавати в обов'язковому порядку) студенти організують самостійно і за власний коштів (активніші шукають іноземні гранти), іноді для цього доводиться брати академічну відпустку. Дуже популярним нині у німецьких студентів є вивчення другої (після англійської) іноземної мови, і не обов'язково традиційної французької чи іспанської, а тих, що поширені на незначних територіях, щоб потім отримати престижну і добре оплачувану роботу. Вивчають і російську; українську – лише філологи на спеціалітеті.

На закінчення доктор Х.Альгенбах підсумував: на пострадянському просторі збереглася система якісної професійної підготовки фахівців, ґрунтова система вищої освіти. Тож є впевненість, що молоді спеціалісти у XXI столітті будуть гарно навченими і зможуть реалізувати себе в національних економіках.

Н.Воюренко

Керівний склад НТБ ім. Г.І. Денисенка. Третій зліва В.Г. Дригайло

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО!

Олексію Арсентійовичу Крупі – 75!

Після закінчення в 1955 р. ХТФ О.А.Крупа працює в НДІ будівельних матеріалів і виробів: майстром, інженером відділу впровадження нової техніки і технології, начальником виробництва експериментального заводу.

З 1963 р. два роки працював у Державному комітеті будівництва при Раді Міністрів Монгольської Народної Республіки. За участю О.А.Крупи була заснована нова галузь – виробництво поризованого вулканічного скла (перліту). Його робота була відзначена Почесною грамотою Народного Хуралу Монголії. За матеріалами виконаних науково-дослідних робіт вчений у 1969 р. захищає кандидатську дисертацію.

В КПІ О.А. Крупа працює з 1972 р. У 1980 р. захищає докторську дисертацію, а в 1982 р. йому присвоєно вчене звання професора. З 1981 р. – завідувач кафедри хімічної технології кераміки і скла.

За роботи в галузі модифікування перлітів і їх застосування в народному господарстві в 1981 р. О.А.Крупа була присуджена Державна премія України. Найважливіша сфера застосування перлітів – виробництво ефективного сорбента для очищення акваторій від розливів нафтопродуктів. О.А.Крупа було доручено координувати роботи з моніторингу континентального шельфу СРСР і швидкого реагування при аварійних розливах нафти.

Інший напрям наукової діяльності О.А.Крупи – розробка прогресивних енерго- і ресурсозберігаючих технологій виробництва різноманітних будівельних матеріалів, створення нових ефективних силікатних матеріалів. За науковий внесок у розробку ресурсо- і енергозберігаючих технологій О.А.Крупа у 1987 р. присуджено другу Державну премію України.

У 1993 р. О.А.Крупа запропонував новий матеріал для облаштування мотильників радіоактивних відходів, що

був відзначений міжнародним сертифікатом.

У 1990 р. його обрано чл.-кор. Міжнародної інженерної академії, у 1992 р. – академіком Академії інженерних наук України. З 1995 р. Олексій Арсентійович є дійсним членом Нью-Йоркської академії. У 1996 р. О.А.Крупа було присвоєно почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”, у 1998 р. – “Заслужений професор НТУУ “КПІ”, у 2000 р. – “Відмінник освіти України”.

О.А.Крупа – автор 333-х наукових праць, серед яких 3 монографії та 5 підручників. Він має 65 авторських свідоцтв і патентів на винаходи. Під його керівництвом захищено 20 кандидатських та докторських дисертацій.

Олексій Арсентійович – людина вимоглива до себе й оточуючих, чудовий організатор, відчуває кон’юнктуру ринку в сучасних умовах. З його ініціативи на кафедрі була організована науково-виробнича дільниця з виготовлення сувенірних виробів з кераміки. Наразі О.А.Крупа глибоко замислюється над філософськими аспектами керамології і відзеркаленням нею рівня світової цивілізації. У музеї НТУУ “КПІ” готується відповідна експозиція, яка покаже становлення керамознавства впродовж тисячоліть: від Трипільської кераміки до сьогодення.

О.А.Крупа – чуйна людина, у стосунках з колегами – стриманий, доброзичливий. Йому притаманні душевність і духовність. Він глибоко шанує і сповідує християнську мораль, про що свідчить його особистий благодійний внесок у будівництво Тарасової церкви на Чернечій горі в Каневі.

Сімдесятип’ятирічний ювілей Олексія Арсентійовича зустрів у розквіті творчих сил. Колеги, друзі бажають ювіляру здоров’я, довгих років життя і подальшої плідної роботи.

Леоніду Олександровичу Гріффену – 70!

23 вересня 2005 року виповнилось 70 років з дня народження директора Державного політехнічного музею при НТУУ “КПІ” академіка Академії інженерних наук України та Академії інженерних наук Російської Федерації, доктора технічних наук, професора Леоніда Олександровича Гріффена.

Л.О.Гріффен закінчив електротехнічний факультет КПІ в 1958 році. Розпочав трудову діяльність інженером на Краматорській ТЕЦ Донбасенерго.

У 1961 році вступив до аспірантури КПІ. Після закінчення аспірантури працював викладачем КПІ. У 1966 році захистив кандидатську дисертацію. У 1967 році перейшов на роботу в НДІ. З 1980 р. працював старшим науковим співробітником, зав. лабораторією Інституту проблем матеріалознавства. У 1996 році захистив докторську дисертацію в галузі електронагріву. Автор понад 200 наукових праць та винаходів.

Крім роботи в галузі техніки, серйозно вивчав філософію. Опублікував багато філософських статей та три монографії в галузі суспільствознавства.

У 2001 році Л.О.Гріффен обійняв посаду директора Держав-

ного політехнічного музею при НТУУ “КПІ”. Будучи людиною, яка гармонійно поєднала технічні й гуманітарні знання, він добився суттєвої активізації наукової роботи в музеї. Під його керівництвом ДГПМ при НТУУ “КПІ” став ініціатором і центром досліджень з історії техніки.

За час роботи в музеї організував і очолював Асоціацію працівників музеїв технічного профілю. Започатковано видання фахового збірника з історії техніки. Відкрито аспірантуру з історії техніки.

Колеги і друзі бажають ювіляру міцного здоров’я, довгих років життя і подальших творчих здобутків на благо НТУУ “КПІ”, історії техніки, музейної справи.

В ЛАБОРАТОРІЯХ ВЧЕНИХ

Спалювання...
економить кошти

Пам’ятного знака Донецької облдержадміністрації та Почесного диплома було удостоєно к.т.н., докторанта ТЕФ М.З.Абдуліна за результатами щорічної спеціалізованої виставки “Енергетика. Енергозбереження. Електротехніка. Автоматика” за активну роботу в галузі енергозбереження, пропаганду і популяризацію енергозберігаючих технологій і наукових розробок.

Ним у складі творчого колективу було представлено технологію спалювання палив на вогнетехнічних об’єктах – котлах, печах, сушилах, камерах згорання газотурбінних двигунів тощо. Вона вже не один рік успішно застосовується в різних регіонах країни як на великих промислових підприємствах, так і в невеличких котельнях. Пальниковий пристрій, розроблений в Київській політехніці під керівництвом М.З.Абдуліна на базі струменевонішевої технології і запатентований в Україні та країнах Євразійського регіону, дозволяє модернізувати морально застаріле вогнетехнічне устаткування.

Запропонована технологія вже застосовується для підгрівання газу в газотранспортних системах, в устаткуванні для виробництва базальтової нитки, сушіння великих об’єктів, приміром, автобусів ЛАЗ тощо. Нею зацікавилися виробничники та експлуатаційники в Україні, Росії, Білорусі.

Запропонована технологія, окрім того, що є універсальною, дозволяє відчутно економити енергоресурси. Вона має високі економічні показники: дозволяє зменшити кількість спалюваного газу до 50%, покращити екологічні характеристики виробництва, підвищити надійність апаратури та зменшити витрати електроенергії. Приміром, фахівці комунальних теплотехнічних систем з Донецької, Запорізької областей, Севастополя та інших регіонів України вважають її найбільш зручною та надійною, бо дозволяє експлуатувати об’єкти при пониженому тиску газу, що нерідко трапляється взимку. Саме завдяки технології, запропонованій науковцями НТУУ “КПІ”, минулої зими в цих регіонах було забезпечено безперебійне теплопостачання. Використання такого пальникового пристрою в металургійних печах “Запоріжстали” уже забезпечило економію газу на 30-50%. Виробничники щиро вдячні нашим науковцям і всіляко підтримують взаємозв’язок науки з виробництвом.

Н.Вдовенко

ВОНИ РОЗБУДОВУВАЛИ КПІ

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

яких, часто зовсім несприятливих умовах, були енергійними, активними та ініціативними. Це дало можливість використати їхні здібності на найвідповідальніших посадах.

...Влітку 1946 року до інституту з товарного двору залізниці завезли близько сотні найрізноманітніших електричних машин. Відправником цих машин була якась невідомо людина на прізвище Ребров. Через деякий час з’ясувалось, що цей Ребров – майор і служить у Німеччині в Радянській військовій адміністрації у підрозділі, що відвантажує до СРСР промислове обладнання, зняте з німецьких підприємств у рахунок репарацій. За згоди керівництва адміністрації дві залізничні платформи з електричними машинами відправили у Київ електротехнічному факультету КПІ. Цими машинами було обладнано лабораторії кафедр електричного приводу, електричних машин, електричних станцій та ще деяких. А десь через рік в інституті з’явився і сам майор С.О.Ребров, що перед війною працював на кафедрі електротранспорту. У війну він був командиром роти, а потім начальником штабу батальйону інженерної бригади особливого призначення. Його батальйон встановлював електричні загородження між радянськими і німецькими позиціями. С.О.Ребров відступив Україною на схід, воював під Сталінградом, пройшов на захід Україною, Польщею, Німеччиною, брав Берлін.

С.О.Реброва було зараховано асистентом кафедри електроприводу, а далі – захист кандидатської дисертації, робота деканом електротехнічного факультету, постійна наукова робота з транспортної тематики, надання звання професора, робота науковим керівником проблемної лабораторії електроприводів з лінійними електродвигунами. Ним отримано 10 авторських свідоцтв на винаходи, 12 зарубіжних патентів, видано 8 його книжок.

За роки роботи деканом його електротехнічний факультет утримував перші місця у змаганні між факультетами майже в усіх галузях своєї діяльності.

Не менш самовіддано працювали й інші фронтовики. За їхньої участі діяльність колективу КПІ значно поживалася. Підвищилася успішність студентів, активізувалася наукова робота.

Багато фронтовиків стали керівниками КПІ та його підрозділів.

Проректорами (а раніше – заступниками директора) КПІ у різний час були фронтовики: А.Г.Бондар, В.І.Гнатівський, В.В.Довбищенко, М.С.Ільченко, М.Л.Калніболотський,

І.П.Москаленко, О.О.Пашенко, І.Х.Труш, І.М.Чиженко.

Деканами факультетів були: Ю.О.Бабенко, О.І.Бутузов, В.М.Винославський, В.Д.Жогот, І.К.Козиненко, Л.Г.Лубенець, М.С.Можаровський, Б.Ф.Натаров, С.О.Ребров, О.Д.Трубенко, А.Ф.Чижський та інші.

Завідувачами кафедр були: А.Г.Бондар, О.В.Білоцький, В.М.Винославський, Д.Я.Глухов, О.Ф.Домрачев, М.С.Ільченко, М.Ю.Ієрусалимов, М.Л.Калніболотський, С.І.Каленчук, М.С.Король, Й.М.Могилюк, М.С.Можаровський, О.Г.Ніколаєв, А.П.Орнатський, П.П.Орнатський, М.П.Панченко, Л.О.Радченко, С.В.Романенко, К.Г.Самофалов, Я.К.Трохименко, О.Д.Трубенко, І.К.Федченко, Л.Й.Чемеринський, В.Я.Шлюко та ряд інших.

Багато років був вченим секретарем КПІ фронтовик підполковник Г.М.Іщенко. Вченим секретарем КПІ, а потім керівником науково-дослідного сектора був М.С.Самотрясов.

Керівниками навчальної частини були: М.Ю.Ієрусалимов, В.Я.Шлюко, А.Г.Бондар, Б.І.Рушук.

Фото О.Супруна

Обидва лауреати Ленінської премії (найпрестижнішої в Радянському Союзі) з КПІ – І.М.Чиженко та А.Ш.Немировський теж були фронтовиками.

Сьогодні в нашому університеті працюють близько 80 учасників бойових дій та понад 90 учасників війни. Звичайно, всі вони вже похилого віку, але незважаючи на це віддають свої знання та життєвий досвід нашим студентам.

На жаль, час бере своє. Більшість колишніх фронтовиків-ветеранів через свій вік уже не працюють на відповідальних керівних посадах. Багато з них уже немає з нами. Але їхній внесок у повне відновлення та подальший розвиток КПІ настільки значний і вагомий, що вартий того, щоб бути записаним золотими літерами в історію нашого університету. Але цього ж немає!

Згідно з експозицією музею КПІ, історія нашого університету зупинилася десь між 1960–1970 роками. Це слід виправити, і при перебудованні музею в нове приміщення розширити експозицію у часі до сьогодення. І в цій розширеній експозиції достойно відзначити внесок всіх ветеранів-фронтовиків у розвиток КПІ. Рада ветеранів звертається до всіх ветеранів з проханням взяти участь в оновленні експозиції історії КПІ.

Добрий приклад такої реконструкції в нашому університеті вже є. Адже з ініціативи ректора та за активної роботи служб, відповідальних за реконструкцію парку КПІ, за допомогою Ради ветеранів було створено при

вході до парку замість безіменної стели справжній Меморіал з прізвищами загиблих у боях студентів та співробітників КПІ.

Рада ветеранів НТУУ “КПІ” у День ветерана зичить усім ветеранам нашого університету доброго здоров’я, щастя, добробуту їхнім сім’ям, довгих років життя й плідної роботи в КПІ!

Д.Л.Кузнецов,
голова Ради ветеранів НТУУ “КПІ”,
О.Г.Шаповаленко, член Ради ветеранів

ГАРАНТУЄМО БЕЗПЕКУ СТУДЕНТАМ

Велике скупчення людей на невеликій території вимагає дотримання певних правил співіснування. Та скільки існує світ, знаходяться індивіди, які діють всупереч загальноприйнятим вимогам і законам.

У студентському загалі – освіченому і високоморальному – теж трапляються негарні вчинки і правопорушення. Заступник проректора з військової та спортивної освіти **Віктор Данилович Тетерятник** і за посадою, і за багаторічною військовою звичкою до порядку й чіткого виконання наказів, і просто за покликом душі наставника, який навчив і виховав не одне покоління молоді, опікується забезпеченням громадського правопорядку на території НТУУ "КПІ". Він охоче відповів на запитання кореспондента "КПІ".

– Вікторе Даниловичу, що Ви вважаєте першочерговим у забезпеченні порядку в університеті?

– Дякую за надану можливість через газету поінформувати політехніків про заходи щодо поліпшення безпеки студентів, які передбачається реалізувати найближчим часом. Головне, на мою думку, забезпечити надійний пропускний режим в гуртожитках та навчальних корпусах за допомогою технічних засобів. За прикладом інших ВНЗ ефективно було б облаштувати входи спеціальними, які "розпізнавали б своїх" за штрих-кодом на студентських квитках. Таку систему контролює комп'ютер, тож оперативно блокуються картки відвідувачів, які вже не є студентами університету.

В ідеалі, за відповідного фінансування та виконання організаційних робіт, добре було б виготовити для студентів та співробітників перепустки з вмонтованим мікрочипом – ефективно і надійно. Тоді дійсно можна було б сказати: "Чужі тут не ходять". А менше візитерів – менше проблем.

Начальник Солом'янського РУВС полковник А.Х.Манасян виступає перед першокурсниками

– Не належу до скептиків, але важко уявити сотні студентів, які за 10-15 хвилин перевірки цивілізовано проходять через турнікети. Та й корпусів у нас не один десяток, а кількість виходів, приміром, у сьомому корпусі і полічити не берусь. Непросто справу Ви задумали.

– Було б просто, давно реалізували б.

– А як зараз контролюються входи в гуртожитки?

– У семи гуртожитках – №№ 1, 3, 6, 10, 15, 18, 19 (трохи раніше) та 20 – на вході встановили відеокамери, у планах – організувати відеоспостереження по всій території студмістечка.

– Політехніки вже звикли до патрульних нарядів на території університету. Хто забезпечує патрульну службу?

– На території НТУУ "КПІ" дотримання правопорядку забезпечується за рахунок функціонування 3-го територіального відділу міліції Солом'янського району. Там несуть службу 11 офіцерів та 11 сержантів ППС (патрульно-постової служби). Воєнізована охорона університету забезпечує охорону важливих об'єктів, НТБ, ВІ тощо. Є підрозділ швидкого реагування на спрацювання охоронної сигналізації в приміщеннях. Добре зарекомендувала себе служба безпеки університету (36 осіб, керівник М.Ю.Бровченко): вони і патрулюють

територію, і реагують на виклики, зокрема, терміново зі студмістечка.

– Чи є нині "охоронці" на громадських засадах?

– Так, днями підписано наказ про створення в університеті пункту охорони громадського порядку (начальник – М.В.Трихліб) та відділень охорони порядку на факультетах (на громадських засадах). Передбачається, що 1-2% від студентського загалу (а це понад 500 осіб) позмінно патрулюватимуть територію та допомагатимуть забезпечувати правопорядок у корпусах і гуртожитках.

З вісімнадцятої до першої ночі чергові групи у складі 1 співробітника міліції, 1-2 співробітників СБ та двох студентів патрулюватимуть територію, умовно поділену на чотири ділянки: парк, студмістечко, вул. Політехнічна, територія за трамвайною колією. По двоє студентів чергуватимуть у гуртожитках у вечірній час (до 23-ї), коли особливо поживляється рух, допомагатимуть забезпечувати пропускний режим та порядок на поверхах. Також по двоє студенти чергуватимуть ввечері у навчальних корпусах (до 19-21 години). Сподіваюсь, спільними зусиллями вдасться навести лад у нашому спільному домі.

– Студенти цікавляться можливою майбутньою реорганізацією торгових точок та розважальних закладів на території університету. Що Вам про це відомо?

– Ректорат університету вийшов з ініціативою про заборону торгівлі пивом на території університету та алкогольними напоями на прилеглій території.

– Нещодавно відбулася зустріч керівників правоохоронних органів району з першокурсниками університету. З якою метою?

– Це була зустріч представників ректорату, студентських громадських організацій та організацій студентського самоврядування університету зі студентами першого курсу, які мешкають в гуртожитках. Було запрошено начальника Солом'янського районного управління внутрішніх справ полковника Артура Хореновича Манасяна та начальника 3-го територіального відділення міліції Солом'янського району майора Володимира Івановича Стрижка, які навели приклади

правопорушень, скоєних останнім часом, та їх аналіз, а також поінформували першокурсників про вимоги щодо дотримання громадського правопорядку, надали відповідні рекомендації та довідкову інформацію.

– І насамкінець Ваші побажання студентам.

– Ми нація, яка не вчиться на чужих помилках, набиваємо власні гупи і наступаємо на ті самі граблі. Але пам'ятайте, що будь-який протиправний вчинок чи проступок не залишиться поза увагою правоохоронних органів і винуватцям доведеться нести відповідальність, можливо, навіть розпрощатися зі студентським квитком.

Любі друзі, ще і ще раз наголошую: ви прийшли до університету саме навчатися, тож не шукайте пригод на власну і нашу голову. Хай студентські роки запам'ятаються світлимими, барвистими і насиченими радісними подіями. А ми всіляко цьому сприятимемо. Щастя вам.

– Спасибі за детальну розповідь та добре напутнє слово. Успіхів Вам.

Спілкувалася Н.Вдовенко

Людина повинна бути прекрасною і духовно, і фізично. Ця максима відома ще з античних часів. Та розвивати одночасно в собі ці два світи у наш шалений час дуже непросто. Комусь займатися спортом заважають лінощі, іншим не вистачає часу, а деякому – і того, й іншого. Тому люди, яким все ж вдається гармонійно поєднувати розумові й фізичні навантаження, отримуючи високі результати, викликають ширше захоплення. Саме про таку людину, яка є професором і спортсменом одночасно, ми із задоволенням розповімо в цьому матеріалі.

Завідувач кафедри історії професор Борис Павлович Ковальський є абсолютним чемпіоном з легкої атлетики серед ве-

І хай молоді заздять!

теранів. А все почалося ще в шкільні роки, коли шестикласник Борис вирішив зайнятися вільною боротьбою. Далі він спробував себе в баскетболі, футболі, волейболі, лижах (двоборстві), важкій та легкій атлетичці. Навчання в Київському державному університеті ім. Т.Г.Шевченка не стало на заваді заняттям спортом. Навпаки, спорт певним чином допоміг йому стати студентом історичного факультету. Так склалося, що він одразу після вступних іспитів поїхав на спортивні змагання у складі збірної університету, ще навіть не отримавши студентський квиток! Упродовж студентських років він успішно виступав на універсиадах з десятиборства, приносячи своїй команді очки й перемоги, часто вирішальні. Борис Павлович, правда, зізнався, що мав певні проблеми з навчанням на першому курсі, оскільки постійно "змагався". Та він вважає, що йому тоді не вистачало не знання, а вміння організувати самостійну роботу (принцип "навчи працювати першокурсника, а не намагайся примусити його вчити" Борис Павлович сповідує тепер вже як завідувач кафедри). Справи з навчанням невдовзі поліпшилися, а на старших курсах успішній спортсмен і "надія команди" став відмінником. У 1967 році Борис Павлович став майстром спорту з легкоатлетичного багатборства, а в 1968 успішно захистив дипломну роботу про V Французьку Республіку, яка й понині залишається кращою зі студентських робіт, присвячених цій темі. Таким чином наука і спорт тісно сплелися в єдине ціле в житті Бориса Павловича.

З 1980 року Борис Павлович прийшов на постійну роботу в КПІ; з того часу став його палким патріотом і, звичайно, учасником спортивної команди з важкої атлетики. Тренуючись сьогодні в залі разом зі студентами, він отримує не тільки заряд енергії від спортивних вправ, але й позитивні емоції від спілкування з молоддю. Тут обговорюються абсолютно різні теми, адже у спортзалі і студент, і завідувач кафедри – просто спортсмени. Кожен має свою думку про різні аспекти життя і сміливо висловлює її. Так виховується культура спілкування.

Молода людина, на думку професора Ковальського, повинна бути сильною, вправною і фізично підготовленою. На жаль, на сьогодні багато юнаків не можуть впоратися з "вагою", яку піднімають 80-

річні дідуся на чемпіонатах Європи та світу. Але ж у молодому віці такого не повинно бути! Тому головним завданням міжнародної ветеранської спортивної фізично-оздоровчої організації, до складу якої входить понад 50 країн світу, є пропаганда спорту і здорового способу життя серед молоді.

Борис Павлович показав нам свої медалі, які були ним здобуті за останні роки. Бронзова медаль з важкої атлетики на IV Олімпійських іграх серед ветеранів в Портленді (США), 3 срібні і 2 бронзові медалі на чемпіонатах Європи, бронзова медаль на чемпіонаті світу. Вражаюче, чи не так? А на початку вересня цього року Борис Павлович повернувся з чемпіонату світу з легкої атлетики, який проходив у Сан-Себастьяні (Іспанія). Він буває на змаганнях у багатьох країнах світу, спілкується з різними людьми. На жаль, не скрізь знають про нашу

Б.П. Ковальський

Батьківщину... Наприклад, у Греції, в готелі при поселенні довелося пояснювати з мапою в руках, з якої країни приїхала наша збірна, а в одному місті в США навіть не знайшлося прапора України, коли представляли учасників змагання. Тому Борис Павлович робить удвічі ко-

рисну справу – піднімає спортивний імідж держави і розповідає про Україну за кордоном тим людям, які ще про неї не чули.

Також Борис Павлович розповів про підготовку до змагань. Щоб мати гарну форму, готуючись до чергового серйозного змагання, потрібно багато тренуватися, а саме – 5 разів на тиждень по 2 години вранці і ввечері. У нашій країні поки що не практикується, як, наприклад, в Ірані чи Білорусі, забезпечення з держбюджету спортсменів ветеранської збірної необхідними препаратами, вітамінними комплексами та іншими засобами для відновлювальних функцій організму. Коштують вони дуже дорого, тому доводиться купувати найпростіші вітаміни за свої кошти (наприклад "Дуовіт"). Персонального тренера в Бориса Павловича немає. Його тренери – багаторічний досвід та поради друзів, які об'єктивно можуть вказати на помилки під час тренування.

Цікаво, що у світовій спортивній важкоатлетичній ветеранській еліті виступають

лише 2 професори: Борис Павлович та професор Нью-Йоркської консерваторії. Останній дуже своєрідно відзначився у 2004 році на чемпіонаті світу в Баден-Бадені (Австрія). Він заспівав гімни мовами всіх держав, які брали участь у цьому чемпіонаті (54 країни-учасниці). Цей вчинок вартий книги рекордів Гіннеса.

Ми сподіваємося, що найбільші спортивні (і не тільки) рекорди у Бориса Павловича ще попереду і бажаємо йому олімпійського здоров'я, найкращих результатів і успіхів! І хай молоді заздять!

Майя Заховайко

ЦЕНТР КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВ НТУУ "КПІ"

Запрошує в колективи художньої самодіяльності:

- Народний ансамбль народного танцю "Політехнік";
- Народну капелу бандуристів;
- Народну академічну хорову капелу;
- Народний театр аматорів "ЕТА";
- Народний ансамбль спортивного бального танцю "Стиль";
- Вокальний ансамбль "Сьоме почуття";
- Вокальну студію естрадного співу "Співайко";
- Студію гри на гітарі;
- Ансамбль сучасної хореографії.

Довідки за телефонами: 241-86-26; 241-97-22; 454-91-32.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.І.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9
Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.